

Sudety

28.03.2008 r. — część pisemna (wersja A)

1. Spośród wymienionych wydarzeń, wskaż to, które jest chronologicznie ostatnie:
 - a. śmierć Jana Husa,
 - b. założenie zakonu jezuitów,
 - c. wystąpienie Marcina Lutra z 95 tezami w Wittenberdze,
 - d. śmierć ks. Agnieszki, wdowy po Bolku II Małym.

2. Wybierz prawidłowe chronologicznie uporządkowanie wydarzeń:
 1. pierwsza wojna śląska,
 2. wojna siedmioletnia,
 3. sekularyzacja własności kościelnej na Śląsku,
 4. konwencja w Altranstädt zgoda na budowę „Kościołów Łaski”.
 - a. 1 – 2 – 3 – 4,
 - b. 4 – 3 – 2 – 1,
 - c. 3 – 2 – 1 – 4,
 - d. 4 – 1 – 2 – 3.

3. Ten wybitny Ślązak urodził się w 1690 r. w Topoli, blisko Kamieńca Ząbkowickiego; uważany jest za najznamienitszego rysownika krajobrazu; opracował kilkaset rysunków panoram miast, widoków kościołów, klasztorów, pałaców; autor topografii Śląska. To fragment biogramu:
 - a. Marcina Helwiga,
 - b. Krzysztofa Tauscha,
 - c. Angelusa Silesiusa,
 - d. Friedricha Bernharda Wenera.

4. Które zdanie nie jest prawdziwe?
 - a. W Sudetach i na pogórzu dominowały wsie łąnów leśnych, tzw. „łańcuchówki”,
 - b. Zasadę „*cuius regio eius religio*” wprowadzono w r. 1555 pokojem religijnym w Augsburgu,
 - c. Sekularyzację majątków kościelnych w Prusach przeprowadzono w roku 1763,
 - d. Bolesław Wysoki w r. 1175 zezwolił franciszkanom i cystersom na sprowadzenie do dóbr klasztornych osadników niemieckich.

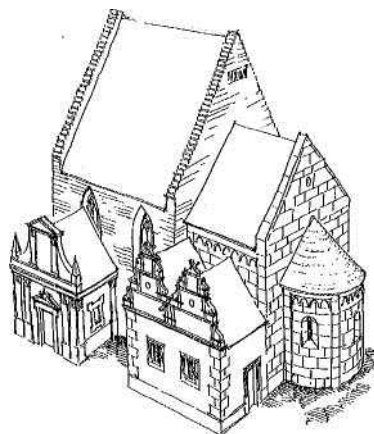
5. Walenty Trozendorf wybitny humanista i pedagog, od r. 1531 był rektorem słynnego protestanckiego gimnazjum, które poziomem nauczania przerastało inne szkoły śląskie i przyciągało młodzież z wielu krajów; w nauczaniu stosował nowatorskie metody i ułożył „Porządek szkolny”. Miało to miejsce w:
- Zgorzelcu,
 - Lubaniu,
 - Jaworze,
 - Złotoryi.
6. Gnejsy i łupki krystaliczne to skały:
- osadowe,
 - przeobrażone,
 - magmowe,
 - wulkaniczne.
7. Najwyższą kulminację Pogórza Kaczawskiego stanowi:
- Buczek Wielki,
 - Czartowska Skała,
 - Trupień,
 - Ostrzyca.
8. Które zdanie o Międzygórzu nie jest prawdziwe?
- centrum miejscowości znajduje się u zbiegu Wilczki i Bogoryi,
 - znajduje się tu drewniany kościół p.w. św. Józefa,
 - W architekturze uzdrowiskowej występują elementy szwajcarskie, tyrolskie, a nawet norweskie,
 - miejscowość położona jest w Górach Bystrzyckich.
9. Za wodę termalną uważamy wodę, która na wypływie ujęcia ma temperaturę:
- nie niższą niż 50°C,
 - powyżej 10°C,
 - przynajmniej 30°C,
 - wyższą od 20°C.
10. Gdzie znajdują się tzw. „kolorowe jeziora”?
- w G. Opawskich,
 - w Kotlinie Jeleniogórskiej,
 - na Pogórzu Wałbrzyskim,
 - w Rudawach Janowickich.

11. Które zdanie o kościołach protestanckich nie jest prawdziwe?

- a. nie ma ołtarzy bocznych,
- b. zwyczajowo, na ikonografię ołtarza składają się: Wieczerza Pańska, Ukrzyżowanie, Zmartwychwstanie i Wniebowstąpienie,
- c. nie ma konfesjonałów, bo jest tylko spowiedź powszechna,
- d. komunii udziela się pod dwiema postaciami.

12. Równoznaczne z pojęciem „krenelaż” jest pojęcie:

- a. attyka,
- b. fryz,
- c. gzyms,
- d. blanki.

13. Rysunek przedstawia kilkakrotnie przebudowywany kościół. Wybierz wersję, w której poprawnie określono styl poszczególnych fragmentów budowli.

- a. romańskie prezbiterium, gotycki korpus, późnogotycka kaplica, klasycystyczna kruchta,
- b. romańskie prezbiterium, gotycki korpus, manierystyczna kaplica, barokowa kruchta,
- c. gotyckie prezbiterium, późnogotycki korpus, renesansowa kaplica, klasycystyczna kruchta,
- d. romańskie prezbiterium, gotycki korpus, renesansowa kruchta, neogotycka kaplica.

14. Która data zawarta jest w chronogramie inskrypcji?

HAEC STATVA
HONORI PERPBTVO
SANCTI IOANNIS
NEPOMVCENI
ABINCOLIS
CIVITATIS HVIVS
EXPENSIS VERE
PIIS ERECTA

- a. 1783,
- b. 1822,
- c. 1738,
- d. 1709.

15. Wybierz prawidłowe usytuowanie rezerwatów przyrody:

1. Puszcza Śnieżnej Białki, 2. Cisy, 3. Buki Sudeckie, 4. Kruczy Kamień,

- a. 1. G. Bialskie, 2. G. Krucze, 3. G. Kaczawskie, 4. G. Bardzkie,
- b. 1. G. Bialskie, 2. G. Bardzkie, 3. G. Kaczawskie, 4. G. Krucze,
- c. 1. G. Kaczawskie, 2. G. Bialskie, 3. G. Krucze, 4. G. Bardzkie,
- d. 1. G. Bardzkie, 2. G. Krucze, 3. G. Bialskie, 4. G. Kaczawskie.

16. Kosodrzewina na naturalnym stanowisku w Sudetach występuje, między innymi:

- a. na Śnieżniku,
- b. na Wołku,
- c. w Dolinie Izery w G. Izerskich,
- d. na Wielkiej Sowie.

17. Do roślin synantropijnych należą:

- a. przylaszczka pospolita, sasanka zwyczajna, miodunka ćma,
- b. przetacznik ozankowy, żankiel zwyczajny, pszeniec gajowy,
- c. bylica pospolita, szczaw alpejski, pokrzywa zwyczajna,
- d. borówka czarna, żurawina błotna, wrzos zwyczajny.

18. Wełnianki, rosiczki, modrzewnica i żurawina – to rośliny charakterystyczne dla:

- a. muraw alpejskich,
- b. lasów gradowych,
- c. torfowisk,
- d. ziołorośli.

19. Do reliktyw glacialnych w Sudetach zalicza się:

- a. mieczyk dachówkowaty, marzanka wonna, pełnik europejski,
- b. dziurawiec zwyczajny, lebiodka pospolita, centuria pospolita,
- c. gnidosz sudecki, wierzba lapońska, poryblin jeziorny,
- d. dzwonek brodaty, rzeżucha trójlistkowa, paprotnik Brauna.

20. Karkonoskie Centrum Edukacji Ekologicznej ma swoją siedzibę w:

- a. Karpaczu,
- b. Jeleniej Górze,
- c. Jagniątkowie,
- d. Szklarskiej Porębie.

21. Które zdanie o Karkonoskim Parku Narodowym nie jest prawdziwe?:

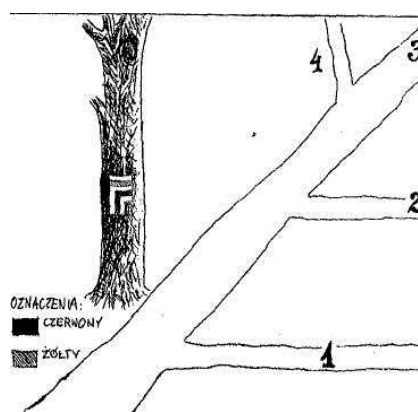
- a. do wstępu na teren KPN upoważnia dowód wniesienia opłaty wraz z kartą wstępu,
- b. przewodnikom turystycznym nie przysługuje prawo bezpłatnego wstępu na teren KPN,
- c. zabronione jest wprowadzanie psów na teren KPN,
- d. przekraczanie granicy na obszarze Parku może mieć miejsce jedynie tam, gdzie przecinają ją, bądź odbiegają od niej szlaki turystyczne.

22. Poza zielonym „Szlakiem Zamków Piastowskich” znajdują się:

- a. Zamek Czocha,
- b. Świny,
- c. Zamek „Grodno”,
- d. „Cisy”

23. Którą drogą (lub drogami) prowadzą szlaki (zakładając prawidłowe, zgodne z instrukcją znakarską, umieszczenie znaków)?

- a. szlak żółty biegnie prosto drogą 3, a czerwony skręca w drogę 1,
- b. szlak żółty biegnie prosto drogą 3, a czerwony skręca w drogę 2,
- c. szlak żółty biegnie prosto drogą 3, a czerwony skręca w drogę 1 lub 2 (trzeba zobaczyć następny znak, by stwierdzić w którą),
- d. oba szlaki skręcają w drogę 2.

24. Który z prezentowanych znaków, doprowadza do obiektu zabytkowego?

25. Czym spowodowane jest coroczne, wiosenne, na blisko dwa miesiące, zamykanie 4. fragmentów szlaków turystycznych w KPN?

- troską o bezpieczeństwo turystów,
- przeprowadzaniem prac remontowych,
- ochroną zwiastunów wiosny,
- ochroną ostoi zagrożonych gatunków zwierząt.

26. W przypadku omdlenia, reakcją prawidłową będzie:

- głośne krzyknięcie na omdlełego,
- niezwłoczne dźwignięcie go na nogi lub posadzenie na krześle,
- ułożenie zemdlonego poziomo,
- podanie zemdlonemu mocnej herbaty lub kawy.

27. W sytuacji marznięcia, zachowaniem nieracjonalnym jest:

- zmienić mokre odzienie na suche,
- nałożyć dodatkowe okrycie,
- „skurczyć się”, ograniczyć ruchy, oszczędzać energię,
- ruszać się, podskakiwać, iść szybciej, wymachiwać rękami.

28. Przewodnik górski kl. III, w warunkach zimowych ma prawo prowadzić wycieczki piesze:

- oznakowanymi szlakami tur. do wysokości 1000 m npm,
- oznakowanymi szlakami tur z wyłączeniem szlaków zamkniętych przez GOPR lub dyrekcje parków narodowych,
- szlakami określonymi w programach szkolenia,
- oznakowanymi szlakami do górnej granicy lasu.

29. Na wycieczkach turystyki kwalifikowanej, opiekę nad grupą 24 uczniów sprawować powinno dorosłych opiekunów:

- dwóch,
- trzech,
- czterech,
- jeden + przewodnik.

30. Które dokończenie zdania jest błędne? Przewodnik sudecki ma prawo...

- a. być kierownikiem wycieczki szkolnej,
- b. być kierownikiem obozu wędrownego,
- c. potwierdzania wycieczek w książeczkach GOT, uczestnikom jego wycieczek,
- d. pilotowania wycieczek autokarowych w Sudetach czeskich.